

Kuukiri

Nr. 10 (163) November 2007

Sõnumeid

Arengupäev

See on teade kõigile Viiratsi valla kodanikele.

Laupäeval, 15. detsembril kell 11 toimub Viiratsi Algkooli saalis valla arengupäev. Seda juhivad Viljandimaa Arenduskeskuse juhataja Urmas Tuuleveski. Üles astuvad valla arengukava läbivaatamise ja kaasajastamise töögruppide juhid Astra Jamnes, Sulev Kannimäe, Kaupo Kase, Ülle Lepik, Väino Luik, Leemet Lõo, Peeter Raud ja Kalle Riitmuru.

Vallakodanik — arengupäev on mõeldud Sinule. See on Sinu võimalus tulla ja kaasa rääkida valla arengu kujundamisele!

Väino Luik,
vallavanem

Heino Ruus valiti alevikuvanemaks

8. novembril toimus Viiratsi aleviku elanike üldkoosolek, et valida alevikuvanem. Kahju, et selle sündmuse vastu tundis huvi nii pisike ringkond, ent vanem sai siiski valitud vastavalt Viiratsi valla küla- ja alevivanema staatuudile.

Kohalolijad valisid ühel häälel Viiratsi aleviku vanemaks Heino Ruusi. Lisaks otsustati valida aleviku eestseisus. Eestseisusse kuuluvad Heino Ruusi kõrval Maire Paju, Ülar Igandi, Tormis Otsma ja Peeter Raud.

Kõik Viiratsi elanikud peaksid siiski sõna sekka ütleva meie kodukandi elamiskõlblikumaks muutmisel.

Mariika Kivikas

Üheskoos suudame rohkem

8. novembril toimus Viiratsi Algkooli saalis järg 20. septembri koosolekule — uue alevikuvanema ja eestseisuse valimine, kahjuks mõlemal korral vähese aleviku elanike esindatusega. On sellise vähese osavõtu põhjuseks inimeste uskumatus selle institut-

siooni vajalikkusesse, ükskõiksus või soovimatus osaleda teda ümbritseva keskkonna kujundamises või hoopis lootusetus, kindlustunde puudumine selles, kas igaühe arvamust kuulda võetakse ja arvestatakse? Olgu põhjuseks ükskõik milline neist või hoopis kõigi mõju koos, loodame, et mina uue alevikuvanemana koos eestseisusega ning koos kõigi teiega suudame seda pessimismi vähendada.

Võtame koos ohjad endi kätte ja loome meie kodukohast sellise paiga, kus meil kõigil — olgu laps või lapsevanem, tööandja või tööline, vanur või puuetega inimene — on hea olla, kuhu me ei häbene võõraid kutsuda ja kuhu me alati tahaksime tagasi tulla.

Heino Ruus
EMT 520 8381
heinoruus@hotmail.ee

Mälumängu teine voor

25. oktoobril toimus Viiratsi Algkooli aulask järjekordne mälumängu voor, mille võitis "Vabajalg" (Mari Lauer, Rannar Raba, Laido Valdvee ja Krista Valdvee) 46 punktiga, teine oli Viiratsi lasteaednike võistkond "Rüblik" (Piret Viidebaum, Mari Karilaid, Dagmar Trumsi ja Einar Tuukson) 45 ja kolmas "Kuvalda" (Jaanus Jõgisoo, Lauri Loo, Kristjan Kass ja Martin Neerot) 41 punktiga. Järgnesid võrdselt "Kukulind" ja "Halle" üle mäe vallamajast.

Kahe vooju järel on "Rüblikul" ja "VÜKK-il" võrdselt 43 punkti. Veel on võistkondadel võimalik liituda, sest mälumängus kaotajaid pole.

Maret Lina

Kus on 9 medalit?

Lugupeetud gagarinlased!
On tõsiasi, et viiekümnest Tomas Soosaluste mälestusmedalist on teada nelikümmend üks omanikku. Aastatel 1983—1993 anti igal aastal 3—5 medalit, kusjuures 1991. ja 1992. aastal ei autasustatud kedagi.

Puudu on üheksa medali saatus. Kes ja mida neist teab, andke teada!

Harry Erm

Vallavanema sõna

Valla arengukava uuendamine ja täiendamine on täies hoos: volikogu eelarve- ja maaelu- ning kultuuri- ja hariduskomisjoni lahtistel istungitel on arutatud nende komisjonide töövaldkonda puudutavaid teemasid, samuti on sõna võtnud valla allasutuste juhid ja ettevõtete esindajad.

Arengukava juhtkomisjon on moodustanud komisjonid. Keskkonnakomisjoni juhivad Leemet Lõo, haridus-, kultuuri-, spordi- ja noorsootöö komisjoniga tegeleb Astra Jamnes, tervishoiu- ja sotsiaaltöö komisjoni eesotsas on Ülle Lepik, organisatsiooni töörühma juhivad Väino Luik, tehniliste infrastruktuuride töögrupi tööd korraldab Sulev Kannimäe, turvalisuse töögrupi juhivad Kaupo Kase, ettevõtluse grupi tööd veab Peeter Raud ning külaliikumise ja kolmanda sektori töögrupi juhivad Kalle Riitmuru.

Töögruppide liikmete kaudu on kõik vallaelu puudutavad valdkonnad leidnud kaasamise arengukava koostamise käigus. Kõigil, kes vähegi soovivad kaasa rääkida, on võimalus teha neile komisjonidele ettepanekuid. Kõik töögrupid esitavad volikogu istungil ülevaate tehtud tööst. Detsembris toimub kokkuvõtlik konverents ja jaanuaris suunatakse arengukava avalikule arutelule.

1. november läheb Viiratsi kooli ajalukku jällegi ühe kurva päevana, nimelt põles koolimaja sein. Täiesti mõistmatu on, miks nii tehakse. Kooli töötajad ja vallavalitsus püüavad hoida selle kauni hoone korras, kuid on neid, kes aina risustavad, määrivad ja lõhuvad. Tulekahju läbi saadud kahju on hinnatud 40 000 kroonile. Uurimine käib. Ilmselt tuleb see summa süüdlaste lapsevanematel vallale kinni maksta.

13. novembri õhul sõitsid noored uljaspead autoga Viiratsi rahvamaja juures vastu elektriposti ja lõhkusid nii auto kui ka posti. Aitäh kõigile alevi elanikele, kes aitasid süüdlased kindlaks teha. Nüüd ootavad neid karistus ja ka küllaltki suur rahaline väljaminek, sest ainuüksi elektriposti, valgusti ja liiklusemärgi vahetamine läheb maksma mitu tuhat krooni.

8. novembril toimus Viiratsi aleviku elanike üldkoosolek, kus valiti uueks alevikuvanemaks Heino Ruus. Abideks valiti Peeter Raud, Ülar Igandi, Tormis Otsma ja Maire Paju.

Väino Luik

VOLIKOGUS 25. oktoobril

Eelarve- ja maaelukomisjoni tegevuse kohta andis infot esimees Mati Leemet.

Volikogu liige Roland Tulik leidis, et protokollid peaksid sisaldama enam informatsiooni. Näiteks tõi ta selle, et volikogule pole tehtud ettepanekuid soojamajanduse ja muudes küsimustes. Tulik ootab komisjonilt enam ennetavat tegevust.

Komisjoni esimees viis istungil osalejad kurssi eelarve muudatustega. Üksikisiku tulumaksu suurendamine 1,5 miljoni võrra on reaalne, arvestades laekumisi. Tehnokeskuse detailplaneeringuks kulunud rahast saadakse hiljem tagasi 300 000 krooni.

Valla hoonete soojamajanduse olukord

Abivallavanem Sulev Kannimäe pani südamele, et kõiki vallale kuuluvaid maju tuleks soojustada, sest küte läheb kogu aeg kallimaks.

Volikogu esimees Leemet Lõo kinnitas, et selle teemaga tuleb tegelda süvendatult. Vaja on analüüsida, millised kütteliigid on odavamad, ja otsida alternatiive. Isegi kohalik kütus ei päästa enam neid, kellel endal metsa pole.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eeskiri

Vallavalitsuse nõunik Mati Tamberg teatas, et eelnõule ettepanekuid ega muudatusi pole esitatud.

Volikogu liikmetest esitasid kohapeal ettepanekuid fraktsiooni "Avatud Viiratsi" esindajad. Roland Tulik leidis, et varem kehtinuga võrreldes on eeskiri läinud lahjemaks, ja kartis, et see ei kaitse Viiratsi klienti, vaid vee-ettevõtet.

Mati Tamberg kinnitas, et Viljandi ja Viiratsi eeskirjad on väga sarnased ning liitumistasu muutub ka Viljandis. 51 krundile hoonestusõiguse taotlejad on kõik kulud ise kinni maksnud.

Pille Vaiksaar soovis, et paragrahv 2.15 peaks lahti seletama, kuidas määrata reovee mahtu ja koguseid. Tamberg sõnas, et reovee mõõtja saab paigaldada

oma kuludega. Firma paneb aga puhta vee mõõtja. Kui reoveemõõtjat pole, arvestatakse reovee koguseid puhta vee alusel.

Farmidele on kehtestatud seadusega saaste piirnormid, neid kõiki eeskirjas pole.

Järgmisel volikogu istungil arutatakse juba eelnõu parandatud teksti.

Ehitusloa tühistamine ja maaostu läbirääkimised

Vallavanem Väino Luik ütles, et vallavalitsus andis suvel välja ehitusloa Viiratsi Sakala 18 krundile abihoonde ehitamiseks. See ehitus toimus ühel aleviku kitsaskohal, kõige tihedama liiklusega tänava ääres, kuhu on vaja rajada kõnnitee. Hiljem mõisteti ehitusloa tühistamise vajadust ja tahetakse alustada läbirääkimisi kolme kinnistu omanikega, et osta neilt maad kõnnitee rajamiseks. Ehituskulud kompenseeritakse. Sakala 18 omanikuga on seda teemat juba arutatud, ehitaja toob kalkulatsiooni. Kui volikogu otsustab kõnnitee rajamise, siis hakatakse rääkima ka Sakala 14 ja 16 maja omanikuga.

Kaupo Kase möönas, et materiaalsest kahjust suurem on moraalne kahju: inimene valmistab ehitustööd ette, kogus raha, tellis projekti ja nüüd see kõik tühistatakse. Ta tõi taas esile Viiratsi aleviku planeeringukava koostamise vajaduse.

Vallavalitsuse info

25. septembril arutas vallavalitsus Võrtsjärve randumiskanalite setetest puhastamist, jäätmeveo tingimuste väljatöötamist, Vana-Võidu piirkonna heitvete kanaliseerimist, uue hooldekodu ehitamist, Viiratsisse taksopeatuse rajamise taotlust, kaupluse sulgemist alevikus ja Nooruse kinnistu detailplaneeringut.

2. oktoobril räägiti raamatukogude lugejakaartidest, Vana-Võidu raamatukogu arengukavast, Uusna pumbajama rekonstrueerimisest, Viljandi ja Viiratsi

ratsi veevõrkude liitmisest, keskkonnamõjude hindamisest seoses vee- ja kanalisatsiooniprojektiga, Valma biopuhasti remondist, kasutatud elektroonikaseadmete kokkukorjamisest, eelarve koostamisest, Vana-Võidu lasteaia teest ja parkimisplatsist, Valmas paatide randumiskanalite puhastamisest, reklaamide paigaldamise kooskõlastamisest, valla allasutuste soojavarustusest, läga laotamisest munitsipaalpindadele ja uue hooldekodu nõukogu liikme nimeitamist.

9. oktoobril olid töös Kuude lauda tee, rahvamajade kasutamise hinnad, teede hõõveldamise probleemid, Tiigi t. 7 ja 9 korterite erastamine, kutsekeskkooli õppepäeva korraldamine elamu ehitusel, Nooruse kinnistu heitvete kanaliseerimine, läga laotamine munitsipaalmaale, Sakala 8 parkla laiendus ja sademeveete ärajuhtimine ning Sakala 18 juurdeehituse ehitusloa peatamine.

16. oktoobril tegeldi vana teehõõvli müügi, teehooldustehnika juurdeostmise, jõulupidude korraldamise, Nooruse kinnistu detailplaneeringu, Sakala 8 parkla laiendamise, sademeveete ärajuhtimisega Viiratsis, kasutatud elektroonikaseadmete kokkukorjamise, 2007. aasta eelarve, soojaga varustamisega valla allasutustes, Sakala 18 juurdeehituse ehitusloa peatamise ja läga laotamisega munitsipaalmaale.

Järgmisel volikogu istungil

arutatakse volikogu haridus- ja kultuurikomisjoni tööd, lumetõrjeks valmistumist, Viiratsi keskasula liiklusskeemi ja osaplaneeringut ning arengukava koostamisega seotud küsimusi.

Volikogu protokollist

● Must veerg ●

● Fotosüüdistused Viiratsi kooli põlengust. Vallale tekitatud kahju oli 40 000 krooni.

MART VAIKSAARE fotod

Viiratsi Valla külade koosolekute toimumisajad ja kohad

Päevakorras:

1. Külavanema aastaaruanne
2. Külavanemate jätkamise kinnitamine või mittekiinnitamine (3 aastaks)
3. Uue külavanema valimine (vajadusel)

Küla	Kuupäev	Kellaeg	Koht
Kuudeküla	24.11.2007	12.00	Uusna Külamaja
Valma	1.12.2007	15.00	Valma Infopunkt
Tõnuküla	9.12.2007	12.00	Tänassilma Rahvamaja
Rebaste	9.12.2007	18.00	Kasearu talu
Saareküla	12.12.2007	17.30	Uusna Külamaja
Ridaküla, Loime	12.12.2007	18.00	Valma Infopunkt
Uusna	14.12.2007	18.00	Uusna Külamaja
Jõeküla	14.12.2007	18.00	Valma Infopunkt
Vanavälja	15.12.2007	11.00	Ruudiaru talu (Kaspar Juhkamsoo)
Vana-Võidu	19.12.2007	18.00	Koolimaja

Valla vanim elanik on Selma Soosaluste

Külastame Selma Soosalustet tema kodus Viiratsis nädal enne tema 98. sünnipäeva.

Ukse avab elurõõmus memm, kellele mitte kuidagi ei pakuks nii palju aastaid, kui väidavad dokumendid. Selma Soosaluste teab kõiki fakte peast, mäletab täpseid aastaarve ja nimesid ning tunneb talle näidatud fotodel olevaid inimesi prillideta. Kooli- ja grupipiltidel leiab ta otsitud isikud vaevata.

Selma Soosaluste sündis hoopis Saaremaal Põide vallas. Kui algkool läbi, jätkas haridusteed Kõljala põllutöökoolis, kus ta pärast kaheaastast õppetööd omandas nooremagronoomi kutse. Järgenesid õpingud Kuusiku karjakasvatajate ja kontrollassistendite koolis, kus omandatu tipnes zootehnika kutsega.

Vastne lõpetaja suunati 1929. aastal tööle Vaivara valda, kuid juhus viis Selma Raikkülas kokku tulevase abikaasa Johannesega. Kuidas? Nimelt kutsus sealne assistent vastse lõpetaja ühte tallu kuuks ajaks lehma lüpsma, et seltsis oleks segasem, ise aga soovis taluperemehele silma visata. Nagu elus tihti juhtub, ei tekkinud tolle talumehe südames tunded mitte assistendi, vaid noorukese Selma vastu. Sügisel abiellus Selma Johannes Bachmanniga, kes nimesed eestistamise käigus võttis uueks perekonnanimemeks Soosaluste (talus asus soo ääres).

Saksa ajal Kaitseliitu kuulunud Johannes pidi käima vallamajas valves. Ühel 1940. aasta öösel helistati Selmale, et mingi vallamajja, aga mingi tingimata hobuse ja vankriga. Kohale jõudnud, selgus tõsiasi, et 49-aastase Johannese süda oli seiskunud.

Selma jäi üksi nelja lapsega. Talu vajas pidamist ja põld harimist. Kahe sauna elama asunud abilisega külvati põllud täis ja koristati saak. Töö nõudis tegemist.

Tuli aeg, mil hakkasid partorgid ringi käima ja kolhoosi agiteerima. Aaduantsu talu suurde kahekorruselisse majja tahteti asutada kolhoosi kontor. Kange Selma suutis sellele vastu seista.

Kolhoosid tulid ja ka Selma arvati põllumajandusühistu nimekirja. Et kari pidi olema kontrollassistendi silma all, tuli seda ametit täita vastava eriala omandanud Selmal. Lapsed olid väikesed, teenindatav rajoon aga 10–20 ki-

● Selma Soosaluste koos Aime Paabi ja vallavanem Väino Luigega.

MARET LINA foto

lomeetri raadiusega. Selma küsis endale kergemat ametit. Pandi siis noor naine "Partisani" kolhoosi hobusefarmi juhatajaks. Kui kolhoos liideti Kehtna riigimajandiga, oli Selma kuni pensionini seal zootehnik.

na on teinud manalasse läinud mehest legendi.

Aastaid hiljem, pärast poeg Tomase surma, uppus noorem poeg Tiit "Estonia" katastroofis.

Tütar Anu on keeltekeskuse ärijuhataja ja Liis õpetaja Tallinnas.

1976. aastast saadik elab Selma Viiratsi vallas. Suure maja pidamine kostud välja lennanud lasteta oli raske. Õnneks leiti Sõpruse tänavas uus elupaik, mis on jäänudki tema koduks.

Tööta ei osanud Selma olla ka siinmail. Ta asus tööle seakombinaati — esialgu laborandina, seejärel kaaluja ja dispetšerina. Kokku oli seda tegevusaega 15 aastat.

Elu on Selmale andnud, elu on temalt võtnud.

Kui temalt pärida pikaealisuse saladust, vastab ta ühe sõnaga – töö ja lisab: "Ma ei tea, mis oleks saanud, kui tööd poleks olnud."

Tänase päeva eluga on Selma kursis, seletades lahti Riigikogu tegemata töid ja vastuvõetud seadusi. Metsaseadust kommenteerides on ta kuri, et peab küll maamaksu maksma, kuid oma 35-hektarilisel metsatükil tohib vaid jalutamas käia.

Selma loeb "Sakalat", "Päevalehte" ja "Maalehte" ning tohutul hulgal raamatuid. Hea seltsilise Aime Paabi käest on ta just tellinud Uustulndi raamatu, mida asub lugema. Prillideta.

Maret Lina

● Selma Soosaluste (paremal) ja tema sõbratar. Foto koduarhiivist

Poeg Tomas lõpetas Olustvere Põllumajanduskooli ja saadeti otse lõpupeolt sõjaväkke. Pärast kaht aastat sõjakooli Venemaal tuli ta Viiratsi maile Kibe õunaiaa direktoriks. Hilisemad suured ja julged ettevõtmised Viiratsi sovhoosi ja Gagariini Näidissovhoostehnikumi juhi-

VESI — MEIE COMENIUS-SÕPRUSE ALLIKAS

Kalmetu Põhikooli pere võõrustas 11.—16. oktoobrini Comeniuse projekti kaudu siia tulnud välisriikide õpetajaid ja õpilasi. 24 õpetajat ja 3 õpilast saabusid Viljandimaale Soomest, Belgiast, Norrast, Kreekast, Küprosel ja Hispaaniast.

Külaliste vastuvõtt algas reede hommikul tervitusega kooli aulas. Seejärel vaatesid välismaa pedagoogid õpetunde ja tutvusid koolimajaga. Pärastlõunal leidis aset ühine projektikoosolek, kus arutati, mida tehakse viimasel projekti-aastal ja mis saab edasi.

Otsustati, et sel õppeaastal valmib ühistööna veelegendide raamat. Iga kool valib ühe oma rahvuse veega seotud legendi, müüdi või muinasjutu, tõlgib selle inglise keelde ja illustreerib. Kokku saab siis kaheksakeelse legendiraamatu.

Laupäeval sõitis seltskond ekskursioonile Ida-Virumaale, mis oli kindlasti neile elamus — nad polnud nii ehedat Ida-Euroopat enne näinud. Üheskoos käisid nad kaevanduses, Kuremäe nunnakloostri, Kohtla-Järvel ja Valaste joal, tagasiteel said nad heita põgusa pilgu ka ülikoolilinnale Tartule.

Pühapäeval tutvusid külalised Viljandi ja Soomaaga, kus said näha erilist Eesti loodust, rabsid. Nii mõnigi Lääne-Euroopa proua, kes polnud piisavalt ettevaatlik, lõpetas põlvist saati turbas. See aga nende tegevuslust ei vähendanud ning õhtul said meie külalised nautida tõelist suitsusauna koos oktoobrikuise jõesuuplusega ning karaokelaulmist eesti keeles.

Esmaspäeval kohtusid külalised Viiratsi vallavanemaga, kes tutvustas neile valda ja riigisüsteemi ning andis igapäevale pisikese meene.

Sealt edasi mindi Viiratsi lasteaeda, kus mudilased ja töötajad andsid meeleoluka minikontserdi ning tutvustasid lahkelt oma ilusat maja. Külalistele oli

see huvitav, sest paljudes riikides Euroopas on lasteaiaid hoopis teistsugused. Näiteks Belgias lähevad lapsed niinimetatud lasteaeda 2,5-aastaselt, kus neil toimuvad õppetunnid. Nad istuvad suure osa päevast laua taga, nad ei maga lõuna ajal ega saa sooja toitu, vaid söövad kodust kaasa võetud saiakesi. Ruumgi asub neil koolimajas ja on õige kitsuke: autodega seal poisid küll mööda põrandat ringi kihutada ei saa.

Külalised olid üllatunud, et meie lasteaia on palju mänguruumi ja et lapsed on väga vaiksed. Mitmed õpetajad arvasid, et kui oleks võimalik, nad tuleksid kohe siia tööle. (Nagu ise arvata võite, ei tulnud jutuks meie õpetajate palk!)

Keskpäeval said aga meie sõbrad Kalmetu koolis näha ja kuulda väga toredat kontserti ning hiljem pidasime maha veel tähtsa projektikoosoleku. Päev lõppes peoga Tänavasilla rahvamajas, kus külalised enne ärasaatumist korralikult Eesti rahvuslikke toite täis topiti ning see omakorda rahvalike mängude ja tantsudega alla raputati.

Teisipäeval transportisime oma külalised Tallinna, kus pärast pisikest linnaekskursiooni tundeküllaselt lahku mindi: kes suundus hotelli, kes lennujaama.

Meie projektiteemale väga sobivalt kallas nende päevade jooksul taevast ohtralt vett. See oli aga väga meele järgi meie lõunamaa külalistele. Nimelt pole Küprosel ega Kreeka saarel Hiosel juba kevadest saadik tilkagi vihma sadanud. Loodame, et aprilliks neil seal kõik ära kõrbenud pole, sest kuu algul, Kreeka lihavõttepühade aegu, toimub Küprosel meie viimane projekti kokkuvõtte kohtumine.

Mis on Comeniuse projekt?

Comenius on rahvusvaheline koostööprogramm, mida rahastab Euroopa

Liit ning mille eesmärk on koolide koostöö kaudu edendada haridust, lähendada erinevaid kultuure ning võimaldada õpilastel ja õpetajatel tundma õppida teiste maade kultuuri ja koolisüsteemi.

Projekti käigus töötatakse partnerkoolidega ühiste tööplaanide järgi, valmivad ühised projektitooted ja peetakse ühiseid projektikoosolekuid eri riikides.

Programm on nime saanud Tšehhi teoloogi, filosoofi ja pedagoogi Jan Amos Komensky (Comenius) (1592—1670) järgi, kes oli veendunud selles, et ainult hariduse kaudu võib inimene saavutada oma optimaalsed võimed ja elada harmoonilist elu.

Eesti koolidele avanes võimalus koostööprojektides osaleda 1998. aastal. Praegu osaleb Comeniuse projektis Eestist vähemalt 92 kooli või lasteaeda.

Kalmetu kool ja Comenius

Kalmetu Põhikool osaleb projektis alates 2005. aastast. Projekt kestab kokku kolm aastat, praegu on käsil meie viimane projektiaasta. Meie projektis osalevad kümme kooli seitsmest Euroopa riigist. Projekti pealkiri on „Vesi — meie Comenius-sõpruse allikas“.

Me elame ajal, mil piirid Euroopas on kadumas. Meie projekti kaudu õpivad lapsed tundma Euroopat. Vesi on erinevate riikide ja kultuuride vahel ühendav element. See teema annab meile võimaluse õppida tundma vett erinevatest vaatepunktidest ja integreerida mitmeid õppeaineid.

Comenius-programmi kohta saab lisainfot aadressil: <http://www.hkk.ee/index.php?leht=26>. Vaata infot ka kooli kodulehelt <http://www.kalmetu.vil.ee/comenius/>.

Reemet Ruuben,
Kalmetu Põhikooli huvijuht

SÜGISMATK SOOMAALE

Oktoobris lehtede kolletamise aegu sai teoks juba suvel kavandatud matk Soomaale. Varem olime suundunud Soomaale Vastemõisa kaudu, seekord lähenesime Tipu poolt.

Peatusime Iia talumuuseumi juures, kuid remondi tõttu oli see suletud. Järgmine peatus oli Läti luhal, kus vaatetornis käijad said imetleda jõe looklevat teekonda ja ümbruskonna metsade sügiskollast ilu.

Soomaa külastuskeskuses vaatasime sealse väikese muuseumi väljapanekuid ja videofilmi Soomaast. Külastuskeskuse giid jagas muljeid Soomaast, kuivõrd ta ise on üles kasvanud just antud alal. Ta vastas arvukatele küsimustele.

Plaanisime minna Karuskosele, kuid sügisvihmad olid sealsed teed muutnud läbimatuks. Buss viis meid siis Oksale, kus julgemad ronisid vaatetorni, et uudista-

● Pildil vasakult Reet Oidermaa, Hildi Jürine ja Raikki Jago Läti luhal.

KAAREL KUMERI foto

da vaadet Mulgi heinamaale, Oksa kõrtsi mantelkorstnale ja Lemmjõe luhale. Oli hea näha niidetud jõeluhastid.

Kavatus oli jõuda Tohvrile. Ekslemisega jõudsimme Ruunaraipe luideteni,

mis on oma suursugususega väga võimas vaatepilt.

Halvast ilmast hoolimata oli sügisene matk Soomaale muljet avaldav.

Kaarel Kumer

Sõnumeid

Isadepäev Tänassilmas

11. novembril tähistati Tänassilma rahvamajas isadepäeva. Piduldas algas kontserdiga, kus esinesid lasteringi lapsed juhendaja Ülle koostatud kavaga, milles oli tantsu, laulu ja luuletusi.

Pärast oli peredel võimalus valmistada oma võileivapuu. Kõik need tulid omapärased, kuid žürii hindas paremateks Mait Siiruse ja Egert Maasika pere valmistatud võileivapuud.

Veel oli peredel võimalus panna end proovile teatevõistluses ja mälumängus. Lapsed võistlesid veel „Pimesiku söötmisses“ (kes suudab kõige rohkem komme kätte saada).

See päev pakkus kiirel ajal võimaluse veeta aega koos oma perega.

Piret Meier: Mida isadele soovida? Kõige enam – aega oma laste jaoks. Et lapsed suureks saades võiksid vastata nagu too kuulus õigusteadlane, kellelt edu saladust päriti: „Kord kinkis mu isa mulle väikese karbi, milles oli kiri: nüüdsest kingin sulle 365 tundi aastas – iga päev ühe tunni pärast õhtusööki. See on sinu aeg ja siis me räägime, millest sina rääkida tahad; läheme, kuhu sina tahad; mängime neid mängu, mida sina tahad.“

Pille Sihver

Perepäev Valmas

11. novembri pärastlõunal tähistasime Valma infopunkti isadepäeva. Perearst Ülle Gurjev pidas tervisealase loengu, millest igapäev sai kasulikke teavet. Tutvustati looduslikke raviteesid, mida oli võimalik ka koju kaasa osta. Kui tee ja kohv jõudud ja tort söödud, läks lahti pillimänguks ja laulaks. Koolilaste laulajaid oli palju.

Kohtumine lõppes külapillimehe Voldemar Nikolajevi löötspillilugude saatel, sekka viskas ta naljalugusid ja laulis.

Anne Schvede

Isadepäev lasteringis

Uusna külamaja lapsed olid 13. novembril lasteringis koos vanematega. Varem oli valmis õpitud dialoog isadest ning laule ja tantsu.

Vanemad võtsid meie pisikese kava aplausiga vastu. Ega me palju ei saanudki esineda, midu poleks lastel jäänud võistlemiseks aega. Algul tuli vanemal koos lapsega üks võistlus teha, seejärel moodustasime neli võistkonda ja kõik said puzzle kokkupanemises kätt proovida. Lõpuks oli veel täpsusvise: vanem lapsega ja laps vanemaga. Suuremad lasteringi lapsed olid täis-

● Isadepäeval Tänassilma rahvamajas: lapsed esitlevad paremaid võileivapuid. PILLE SIHVERI foto

kasvanute eest, et ikka kõik mängida saaksid.

Auhinnad jagatud, võisime hakata maiustama. Lõpetasime õhtu ringmänguga. Oli tore, et seekord oli vanemaid kogunenud rohkem ja päev toredalt korda läks.

Ulve Kannimäe

Noortefoorumil

18. oktoobril osalesin koos Valmast pärit Kerli Tirka ja Viiratsi valla noorsoo- ja spordispetsialisti Jaanus Heina-ga Pärnu kontserdimajas noortekonverentsil „Lahe koolipäev 2007“. Alateema oli küsimus, millesse me usume.

Et väljasõit Pärnusse toimus varajasel hommikutunnil, esinesid noorte äratamiseks muusikud Mihkel Mattiisen ja Aivar Mäe. Esinejad selgitasid muusikaliste näidete põhjal, kuidas luua oma ideed kellegi teise mõtet edasi arendades, ilma et sellest saaks plagiaat.

Meediamastikku tutvustasid „Eesti Ekspressi“ peatoimetaja Priit Hõbemägi ja „Kroonika“ peatoimetaja Ingrid Tähismaa, teemadeks kollane ja kvaliteetajakirjandus, pressi usaldusväärsus ja erinevate väljaannete sihtgrupid.

Pärastlõunal tutvustas moelooja Reet Aus, kuidas ta kasutab rõivaste valmistamiseks taaskasutuskeskuse toodud esemeid. Et tavalistes poekettides müüdadavad riided on valmistatud kolmandas maailmas, tihtipeale lastööjõuga, maksavad need tegelikult kaduvväikese osa oma poehinnast. Seega soovitas Aus noortel disainida ise oma riideid, et saada midagi uut ja originaalset. Ettekanne lõppes moeõõga.

Näitleja ja president Ilvese kultuurinõunik Jaanus Rohumaa rääkis väärikusest ja sellest, kuidas eestlastel on

komme seista küürus, käia silmad maas ja pea õlgade vahel. Ta tegi seda sellise huumoriga, et saal rõkkas naerust. Pärast seda laskis ta tervel saalitäiel noortel mitu korda tõusta, hüpata ja seista sirgelt.

Religiooniguru Jaan J. Leppik filosoferis teemal, mis on usk ja milleks seda vaja on. Viimane esineja Jaan Tätte kõneles publikuga läbi oma laulude.

Päeva lõpuks oli tunne, et sellest oli kujunenud äärmiselt lahe koolipäev.

Maria Vaakmann

Noortekeskus ootab häid ideid

Head Viiratsi valla noored! Valla kodulehele www.viiratsi.ee oleme teinud haridus- ja kultuurilingi alla Viiratsi noortekeskuse lingi, kus on olemas juba pildigalerii, ürituste kuulutused ning peatselt algavad foorumid, kus soovime Sinu kui Viiratsi valla noore arvamust näha.

Soovin aktiivset külastamist! Kui tekib mõni hea idee, kuidas ja mida lingile lisada, anna teada e-maili aadressile jaanus@viiratsi.ee.

Jaanus Hein

Novembrikuus Viljandi Jaani kirikus

Igal pühapäeval kell 10 on jumalateenistus armulauaga ning teisipäeviti kell 12 on keskpäevalpalvus armulauaga.

Reedeti algusega kell 19 toimuvad noorteõhtud. Täpsemat infot ürituste kohta saab noortehuhilt Teet Kaurilt telefonil 5666 7219.

Marko Tiitus,
õpetaja

● Eliise Ots proovib õhupüssist lasta.

● Relva- ja vorminäitusel.

EHA PIHLAKU fotod

Sõduripäev Vana-Võidus

Igast väikesest poisipõnnist saab kord suur ja tugev mees — oma kodu kaitsja ja eeskujude lastele. Vana-Võidu lasteaia väikemehed vaatavad unistades aknast välja: suured sõdurpoisid marsivad iga päev meie majast mööda, lähevad oma suurte tumeroheliste autode juurde võimlaesisel platsil ja harjutavad seal päevast päeva õppesõitu. Väikestel poistel on sel puhul oma õpetajatele lugematu arv selliseid küsimusi, millele üks naisõpetaja alati vastata ei oska.

Parim võimalus sõdurieluga tutvumiseks avanes aga novembrikuu alguses, kui lasteaeda tuli üks juhtimis- ja teeniduskompanii ülem ja kutsus kogu lasteaia pere Vana-Võidus korraldatavale sõduripäevale. Et isadepäev oli tulekul, siis oli see parim ja mehiseim viis isadepäeva tähistamiseks.

Kui lähenesime telkidele, tuli meile juba vastu sõbralikult naeratav nooremleitnant Andres Ojalt. Ta juhatas meid välitõõbimiseks mõeldud telgi juurde. Järsku anti käsklus ja kõik peale ühe noormehe tormasid telgist välja. Saime teada, et tema ülesanne oli hoopis tuld ja telki valvata. Lapsed käisid telgis ja imestasid, et seal sees nii soe on, ja olid üllatunud, et ka talvel magatakse magamiskotis ja et pidžaamat ei peagi selga panema.

Edasi viis teekond kolme kaeviku juurde, kus igaühes oli sõdur valves. Esimene kaevik oli nii sügav, et sõdur sai püsti seista, teises oli võimalik põlvili olla ja kolmandas tuli valvata lamamisasendis. Kaevikud olid nii hästi okstega maskeeritud, et eemalt vaadates ei osanud märgatagi nende olemasolu.

Õhupüssist lastes said kõik soovijad oma silma täpsuse ja käe osavuse proovile panna.

Suures sõduritelgis pakuti meile sõdurisuppi, mille isuäratav lõhn pani kõigil suu vett jooksma. Kahjuks pidime loobuma, sest ka lasteaia ootas meid lõunasöök. Andres rääkis sõdurielust väga huvitavalt. Iga laps sai kingituseks õhupalli, millel oli väeosa logo.

Ühiselamu suures puhketoas oli üles pandud relvanäitus, millest vaimustusid nii väikesed kui ka suured mehed. Väga ilmekalt ja lastepäraselt tutvustas Andres Ojalt kõikvõimalikke, seni ainult teleris nähtud püsse ja kuulipildujaid. Julgemad poisid said relvi käes hoida ja nende raskust võrrelda.

Noored sõjaväelased demonstreeksid, mida kõike peidavad endis need tohutu suured ja rasked seljakotid, mida nad peavad õppustel kaasas kandma. Andres Ojalt andis kõigi esemete kohta põhjaliku seletuse. Nii lapsi kui ka kaa-

sas olnud täiskasvanuid üllatas sõduri seljakoti raskus.

Vorminäitusel tahtsid lapsed veenduda kuulikindla vesti tugevuses, kopsides seda käega. Saadi teada, milleks on vaja põlve- ja küünarnukikaitsmeid, miks on mõned sõjaväevormid heledad ja miks osa, mida meie tänavail näha võib, on tumedat värvi, ja et näomaalinguid ei tee sõdurid mitte mardipäeva ega karnevali pärast, vaid ikka oma elu hoidmiseks.

Päeva kõige oodatud osa oli sõit rooimikmasinal. Kui suur masin mürisedes ette sõitis, oli tore üllatus see, et seda juhtis meie hea sõber Ago Möttus. Sõdurpoisid tõstsid lapsed hops ja hops masinasse ja lõbus sõit Vana-Võidu soos ja väljal võis alata.

Aga õhtul olid kõik lapsed koos isadega oodatud kutsekeskkooli aulasse vaatama etendust, mis rääkis humoorikalt sõdurielust ja tõi nii mõnelegi isale meelde toredaid seiku oma teenistusajast. Pärast kinkis iga laps isale enda joonistatud portreepildi.

Kogu üritus oli suure põhjalikkusega ette valmistatud — see oli tutvumiseks tüdrukutele, eeskujuks poistele ja meenutuseks isadele. Südamlük tänu selle erilise päeva eest nooremleitnant Andres Ojaltile, sõbralikele sõdurpoistele ja abivalmis naabritele kutsekeskkoolist!

Eha Pihlak,

Vana-Võidu Lasteaia juhataja

Kontserdid ja jõulupeod

Tänassilma rahvamajas on 5. detsembril päkapikutöö tuba, 15. detsembril eakate ja 16. detsembril laste jõulupidu ning 28. detsembril külarahva jõulupidu elava tantsumuusikaga.

*

7. detsembril kell 18 toimub Uusna külamajas jõulukontsert. Esinevad Sirje ja Rein Kurg. Kaasa teeb sõnakunstnik Kaarel Tuvike. Pilet 25 krooni. Kohapealt on võimalik osta soodsalt plaate.

*

Viiratsi valla pensionäride jõulupidu toimub 9. detsembril kell 12 Viiratsi Algkooli saalis. Muusikat teeb ansambel "Viiser", pääse 40 krooni tasuda hiljemalt 6. detsembriks. Bussiteekonna paremaks organiseerimiseks teatada oma soovist varakult Viiratsi rahvamajja 439 4307.

*

Viiratsi vallarahva jõulupidu toimub 21. detsembril kell 20.30, tantsuks mängib ansambel "IM".

*

22. detsembril kell 13 toimub laste jõulupidu Valma infopunktis. Külle tulevad jõuluvana ja Tänassilma rahvamaja etendusega „Lumekuninganna“.

26. detsembril kell 11 annab sealsamas jõulukontserdi Allar Jakobson oma kooriga. Valma külaelanike uusaastapidu on 31. detsembril kell 19 ansambliga "Kaleo".

*

26. detsembril kell 13 on Uusna külamajas jõululaulude ühislaulmine. Kontserdiosa sisustavad Kalmetu kooli vilistlaste kammerkoor ja Lähte naisansambel. Koor ja ansambel esinevad seejärel, kell 15, Tänassilma rahvamajas.

*

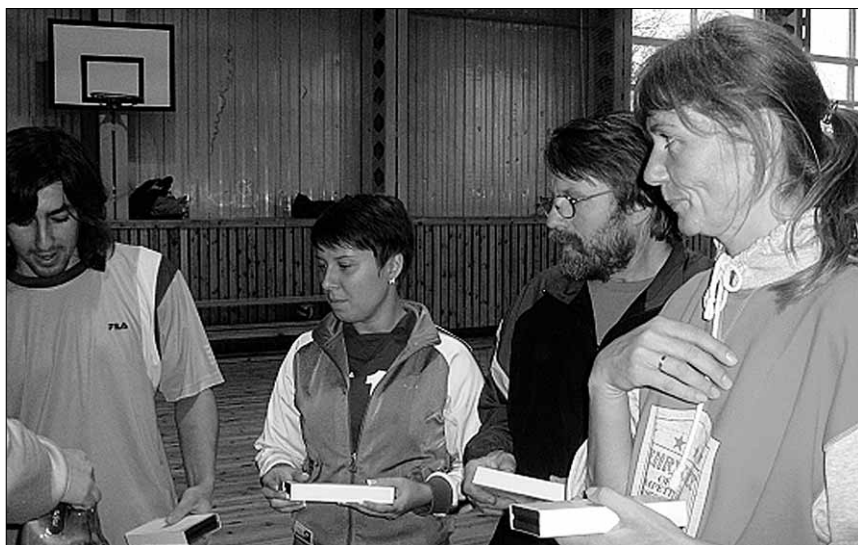
28. detsembril kell 20 toimub Uusna külamajas jõulupidu. Tantsuks mängib ansambel "Kaleo". Vaheaegadel seltskonnamängud ja esinevad tantsutüdrukud. Pilet 25 krooni.

● 15. novembril tähistas 1979. aastast saadik meie vallas elav pedagoog, kodu-uuri ja rahvaluule ja vanasõnade koguja Kaleph Jõulu oma 80. sünnipäeva. 33 000 eri maade vanasõna ja 3300 lehekülge folkloori Eesti rahvaluule arhiivis, presidendi auhind ja autasud muuseumidelt, valla kultuuripremia... Palju õnne ning tervist ja jaksu jätkata!

MARET LINA foto

Külade võrkpallivõistlused

Kalmetu kooli võimlas toimusid 10. novembril Viiratsi valla külade võrkpallivõistlused.

Osalema olid tulnud Kalmetu, Valma, Vana-Võidu ja Kalmetu kooli võistkond. Omavahel mängisid Valma ja Kalmetu, Vana-Võidu ja Kalmetu kool, Valma ja Kalmetu, Vana-Võidu ja Kalmetu, Kalmetu ja Kalmetu kool ning Valma ja Vana-Võidu.

Ilma ühegi kaotuseta võitis need võistlused Vana-Võidu võistkond. Teisele kohale tuli Kalmetu ja kolmanda koha pälvis Valma võistkond. Neljandaks tulid kõige nooremad, Kalmetu kooli õpilased.

Jaanus Hein

● Pildil on võitjad Vana-Võidu võistkonnast.

JAAANUS HEINA foto

Detsembrikuu sünnipäevad

2. Valve Andresson	Viiratsi	65
3. Osvald Mikkor	Vardja	72
4. Selma Milvek	Tänassilma	86
4. Lilia Mävra	Viiratsi	83
4. Laine-Rosilda Reiss	Viiratsi	77
5. Hilma Kirpu	Uusna	86
5. Vilma Saksniit	Viiratsi	83
6. Aino Rebane	Viiratsi	79
8. Jaan Mutli	Surva	93
9. Heldur Peltser	Viiratsi	77
9. Aleksander Schmidt	Uusna	65
10. Anita Väli	Ruudiküla	75
12. Evi Murd	Viiratsi	82
12. Väinu Reial	Vardja	72
12. Milvi Sihver	Tänassilma	71
13. Laine Allas	Saareküla	81
14. Sirje Mändla	Mäeltkülalt	70
16. Leo Kimmel	Viiratsi	65
18. Ljuli Stenar	Uusna	85
18. Heino Allik	Viiratsi	71
19. Kaljo Habakukk	Tänassilma	72
20. Antonina Teearu	Valma	73
20. Viktor Burov	Viiratsi	73
21. Maia Pruuli	Mähma	73
23. Maimu Poimu	Vardja	83
23. Vladimir Karro	Tusti	79
23. Evi Loog	Vana-Võidu	74
25. Leida Jürgen	Viiratsi	82
25. Niina Kovaleva	Viiratsi	81
26. Johan Tamm	Viiratsi	79
26. Eva Rõõm	Uusna	74
29. Meida Maasepp	Vana-Võidu	89
29. Asta-Aurelie Kask	Tänassilma	76
29. Juta Salong	Vana-Võidu	72
31. Iia Egel	Viiratsi	85
31. Heljo Nõmm	Viiratsi	74

Sündisid

Viktoria Mogiši ja Janek Sarve perre Tõnukülas sündis 7. oktoobril poeg **Sten Sarv**.

Kristi Metsamardi ja Madis Hubeli perre Viiratsis sündis 11. oktoobril tütar **Regita Hubel**.

Aivi Endersi ja Anatoli Ivaškevitsi perre Mähma külas sündis 22. oktoobril tütar **Lisete Enders**.

Reet Truu ja Tiit Sibritsa perre Viiratsis sündis 2. novembril poeg **Timo Sibrits**.

Kaie Visnapi perre Mäeltkülalt sündis 5. novembril tütar **Melissa Visnap**.

HELKUR PÄÄSTAB ELU!

Möödunud aastal hukkus pimedal ajal liigeldes 35 ja vigastada sai 245 jalakäijat. Neist said surma asulavälisel teel 28 ja vigastada 43 jalakäijat.

29.oktoobril algas kampaania „Ole nähtav! Kanna helkurit – Sind oodatakse koju!“.

Kõnniteeta ja valgustuseta, enamasti asulavälisel teel liigeldes satuvad liiklusõnnetusse helkuri puudumise tõttu just vanemaelised inimesed, kellele helkuri kasutamise vajalikkusest teavitades on suunatud ka iga-aastased liiklusohutuskampaaniad.

Kanna helkurit! Muretse helkur! Tee märkus pimedas tondile, kes ei kannu helkurit!

Kerstin Siim,
Maanteeameti liiklusohutusosakonna spetsialist

● Enne kilplaste nõukotta astumist koguneti suure puu juurde kilplaste vanne andma.
PILLE SIHVERI fotod

LASTERINGI LAPSED KÄISID JÄRVAMAAL KILPLALAS

28. oktoobril käisid Tännassilma rahvamaja lasteringi lapsed Kilplalas, mis asub Järvemaal Müüsleri külas. Mamsel Helena tutvustas kilplaste elu ja rääkis neist põnevaid lugusid. Võeti osa maailma meistrivõistluste eelvoorust kepphobustel ja mängiti puumunagolfi.

Enne kui saadi astuda kilplaste nõukotta, tuli anda vanne, et ollakse kilplased (nõukoda on hoone, mis on ilma akendeta, nagu kilplastel tavaks).

Kuidas kilplased soola kasvasid

Sool oli tooaeg hirmus kallid. Kilplased otsustasid, et hakkavad ise soola kasvatama. Mis see siis ära ei ole! Nad külvasid soola põllu peale ja panid valvuri juurde, et mõni lind kallist seemet minema ei viiks. Käisid ikka vaatamas, kuidas sool kasvab. Põld oli roheline ja taimed ilusad. Saabus sügis. Kilplaste vanem läks põllule ning järsku meenus talle, et nad unustasid põldu väetada.

Kilplane mõtles: parem hilja kui mitte kunagi. Läks siis põllu servale, ajas püksid maha ja kükitas. Kargas siis ehmunult püsti ja hüüdis: „Tulge ruttu! Peame kiiresti soola üles võtma. Kõrvetab teine juba, on vist üle kasvanud.”

Tormasidki kilplased põllule soola koristama. Niitsid ja korjasid. Mõõda teed läks naaber ja küsis: „Kulla kilplased, mida te nüüd teete?” Kilplased vastu: „Koristame soola, on teine juba üle kasvanud.” Naaber vaatas ja sõnas: „See on ju nõgesepõld, mida te koristate.”

Kilplased ei tahtnud sellega nõus olla. Kuid siis sõnas üks kilplastest: „Ma lähen vaatan, mul kasvavad sauna juures nõgesed.” Käis ära ja teatas: „Naabrimehel oli õigus. Need on tõesti nõgesed.”

Mamsel Helena rääkis kilplaste kohta palju selliseid jutte.

Pille Sihver

● Portselanimaal nõudis nii lastelt kui täiskasvanutelt tõsist pühendumist.

MÄLESTAME

LEA MEISTER

1. 03. 1947 — 11. 10. 2007
Vardja küla

MAGDA GROSS

26. 05. 1926 — 18. 10. 2007
Vardja küla

ANATOLI GRIGORJEV

27. 11. 1931 — 25. 10. 2007
Vana-Võidu

PAAVO STENAR

21. 04. 1949 — 2. 11. 2007
Tännassilma küla

JAAN-ANTS KIKAS

7. 03. 1938 — 11. 11. 2007
Uusna küla

MATTI MÄEORG

8. 04. 1947 — 17. 11. 2007
Vardja küla

HELDUR EVART

5. 09. 1951 — 15. 11. 2007
Tusti küla

Teated

Energiasäästu lahendused: energiaaudit ja termograafia. Lisainfo 555 63 500 ja www.termo.ee.

Müüa mugavustega 4-toaline korter Uusnas. Rõdu, pakettaknad, köögimööbel. Info tel. 5561 9404 või 432 0355.

Massaaž Vana-Võidus

Kundalini jooga tunnid naistele
esmaspäeviti kella 19.30—21
Vana-Võidus.

Infotelefon 518 8694, Eha.